

ВІДГУК
офіційного опонента, доктора медичних наук,
доцента Бачуріна Георгія Вікторовича
на дисертаційну роботу Возіанова Олександра Сергійовича
«Вибір методу малоінвазивного лікування хворих на уретеролітіаз із
урахуванням комплексу факторів ризику його неефективності»,
поданої в разову спеціалізовану раду **ДФ 26.613.079**
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(спеціалізація «Урологія»)

Науковий керівник: доктор медичних наук, доцент кафедри урології
Сагалевич Андрій Ігорович.

1. Актуальність обраної теми дисертації

Проблема виникнення сечокам'яної хвороби залишається однією з найбільш важливих, оскільки це одне з найпоширеніших урологічних захворювань. Темпи приросту захворюваності досить високі, а частота виникнення сягає більше 40% від усієї урологічної патології. Саме рання діагностика, своєчасно поставлений діагноз та визначення тактики лікування сечокам'яної хвороби грають важливу роль в кінцевому результаті захворювання і значно зменшують частоту ускладнень з боку нирки. Дистанційна ударно-хвильова літотрипсія (ДУХЛ) активно використовується в лікуванні хворих на сечокам'яну хворобу ще з 80-х років минулого століття. Метод зарекомендував себе як ефективний та малоінвазивний, однак за останні роки, в зв'язку з розвитком інших медичних технологій, виникло питання вибору методу лікування хворих на уретеролітіаз, що є важливою проблемою сучасної малоінвазивної урології.

Дисертаційна робота Возіанова О.С. присвячена саме підвищенню ефективності високотехнологічної малоінвазивної допомоги хворим на УЛ шляхом визначення факторів, що мають безпосередній вплив на вибір методу та результат лікування.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота Возіанова Олександра Сергійовича виконана за ініціативним планом (№ держреєстрації 0117U006448, термін виконання 2017-2021 pp.).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

За результатами даного дослідження отримана більш розширенна та обґрунтована наукова інформація та дані щодо важливості проведення комплексної оцінки анамнезу, клініко-лабораторних, інструментальних та морфологічних даних при виборі малоінвазивних методів втручання у хворих на УЛ.

Вперше визначені фактори ризику неефективності використання ДУХЛ при лікуванні хворих на УЛ, а саме: розмір конкременту ≥ 15 мм, тривалість клінічних проявів захворювання та вплив IMT ≥ 35 .

Вперше вивчено морфологічні особливості стінки сечоводу в зоні розташування конкременту та проаналізована ефективність лікування в залежності від тривалості клінічних проявів.

Вперше виявлені та обґрунтовані нові фактори (термін тривалості клінічних проявів, характерних для УЛ, рух конкременту та/або його фрагментів у дистальному напрямку після проведення процедури ДУХЛ), що є визначальними щодо вибору лікувальної тактики у хворих із конкрементами сечоводів.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Результати дослідження дозволили на підставі визначення нових факторів підвищити результативність малоінвазивного лікування у хворих на УЛ (понад 95%), що призвело до скорочення тривалості госпіталізації хворих, їх післяопераційної реабілітації та витрат на проведення лікування.

Запропонована власна модифікація класифікації інтраопераційних знахідок у сечоводі за даними уретероскопії (УРС) при УЛ залежно від терміну клінічних проявів.

Вперше описані візуальні (макроскопічні) зміни стінки сечоводу в зоні розташування конкременту при проведенні КУЛТ.

Вперше з'ясований характер морфологічних (гістологічних) змін стінки сечоводу в зоні розміщення конкременту в залежності від тривалості клінічних проявів захворювання.

Запропоновані оптимізовані параметри виконання ДУХЛ на літотрипторах Siemens Modularis Uro у пацієнтів із УЛ, що полягають у зниженні енергії ударної хвилі на 50 % та кількості імпульсів на 25% від максимально рекомендованих фірмою-виробником літотрипторів.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Введення в діагностичний алгоритм прогнозованої ефективності лікування хворих на УЛ малоінвазивними методами, як вже відомих, так й виявлених автором на значному клінічному матеріалі (870 хворих) факторів (розмір конкременту, тривалість клінічної симптоматики, наявність руху фрагментів конкременту) дозволяє обрати найбільш ефективний з малоінвазивних методів лікування (ДУХЛ або КУЛТ) та своєчасно, в разі необхідності, змінити лікувальну тактику.

Розроблені аспірантом таблиці розрахунку ефективності ДУХЛ є простими у використанні для повсякденної практичної діяльності лікарів урологів як амбулаторно прийому, так й спеціалістів урологічних стаціонарів.

Зниження енергії ударної хвилі на 50 % та кількості імпульсів на 25% від максимально рекомендованих фірмою-виробником літотрипторів при дотриманні вже відомих та виявлених дисертантом факторів, що впливають на результат лікування, дозволило знизити ризики інтраопераційних ускладнень та значно (в 1,5-2 рази) продовжити термін експлуатації дороговартісного обладнання.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, що містяться у дисертації Возіанова О.С., підтверджена конкретними фактичними матеріалами, що отримані в ході комплексних клінічних, інструментальних та лабораторних досліджень. Останні були сплановані та проведені на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, є сучасними та актуальними. У процесі дослідження було обстежено 870 хворих на уретеролітіаз. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, достовірні та адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Таким чином, достатня кількість матеріалів та методів статистичної обробки дають змогу стверджувати, що отримані результати достовірні. Вірогідність отриманих результатів підтверджена на практиці. Висновки дисертації виходять з поставлених завдань і повністю відображають отримані результати, носять конкретний характер. Особисті матеріали отриманих дисертантом сумніву не викликають. Висловлені в роботі наукові положення та практичні рекомендації носять чіткий та обґрунтований зміст.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Наукова робота викладена українською мовою на 167 сторінках комп'ютерного тексту. Дисертація побудована згідно вимог та складається із анотації, вступу, аналітичного огляду літературних джерел, матеріалів і методів дослідження, 4 розділів власних досліджень, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, додатків. Дисертація ілюстрована 37 рисунками і 32 таблицями. Список використаних джерел містить 116 літературних посилань: 29 кирилицею та 87 латиницею.

Всі розділи викладені логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд сучасних літературно-інформаційних джерел, написаний традиційно літературною мовою, в якому автор розкриває актуальні проблеми діагностики та лікування хворих на УЛ.

Другий розділ дисертації – «Загальна характеристика хворих на уретеролітіаз, методів дослідження та лікування» містить опис дизайну клінічного дослідження (клінічна характеристика та розподіл хворих за групами), в ньому описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. Описані методики відповідають встановленим вимогам. У розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень.

Розділ «Результати обстеження та лікування хворих» написаний в чіткій та логічній послідовності, де автором проведено опис результатів анамнестичних, клініко-лабораторних, інструментальних та морфологічних методів дослідження, що виконувалися хворим в досліджуваних групах. Розділ достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом (клінічними випадками) та завершується аргументованим висновком.

Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Возіанов О.С. провів багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний розділ завершується висновками, що відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів лікування хворих» об'єднано, систематизовано та обговорено отримані результати

дисертаційної роботи, а також проведений їх порівняльний аналіз, зроблені висновки та практичні рекомендації носять конкретний характер.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які ускладнення спостерігалися у хворих після проведення контактної уретеролітотрипсії? Як часто виконувалося дренування нирки після КУЛТ?
2. Яку лікувальну тактику Ви рекомендуєте в разі наявної фрагментації конкременту, але без тенденції до відходження фрагментів?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 9 наукових працях, з них: 4 – статті у фахових наукових виданнях, рекомендованих МОН України (з яких 1 стаття – у виданні, що індексується міжнародною наукометричною базою Web Of Science), 1 – у періодичних наукових виданнях ЕС (Естонія), 4 тез та доповідей у матеріалах наукових конференцій та симпозіумів.

Основні положення роботи були представлені та обговорені на наукових пленумах і конференціях: Науково-практична конференція молодих вчених, присвячена 25-річчю Національної академії медичних наук України (Київ, 2018); Науково-практична конференція «Урологія, андрологія, нефрологія – досягнення, проблеми, шляхи вирішення» (Харків, 2018); Конгрес асоціації урологів України (Київ, 2018); Конгрес асоціації урологів України (Київ, 2019); Конгрес асоціації урологів України (Київ, 2020); Науково-практична

конференція «Малоінвазивні технології в урології» (Яремче, 2021); Науково-практична конференція з міжнародною участю «Young science 3.0» (Київ, 2021); Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених (Тернопіль, 2021).

9. Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, розроблення основних теоретичних та практичних положень роботи, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – Сагалевичем Андрієм Ігоровичем. Здобувач самостійно провів аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми, виконав патентні та інформаційні пошуки і визначив методи дослідження.

Возіанов О.С. особисто провів дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

В наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Теоретичне узагальнення даних, остаточна інтерпретація одержаних результатів, формулювання наукових положень, висновків та практичних рекомендацій було здійснено в співпраці з науковим керівником.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної добросердності (академічного plagiatу, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеню доктора філософії Возіанова Олександра Сергійовича на тему: «Вибір методу малоінвазивного лікування хворих на уретеролітіаз із урахуванням комплексу факторів ризику його неефективності» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за його темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Возіанова Олександра Сергійовича є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Проведене аспірантом Возіановим Олександром Сергійовичем дослідження виявило та обґрунтувало нові фактори, які впливають на ефективність дистанційної літотрипсії у хворих на УЛ, що дозволить обирати найбільш малоінвазивну методику лікування (ДУХЛ або КУЛТ) з метою підвищення результативності лікування та зменшення тривалості непрацездатності хворих.

Результати дослідження впроваджені у відділеннях ендоскопічної урології та літотрипсії, сечокам'яної хвороби ДУ «Інститут урології НАМН України, відділенні малоінвазивних методів лікування № 3 КНП ХОР «ОМКІЦУН ім. В.І. Шаповал» та урологічному відділенні ТОВ «Клініка Мотор Січ».

Результати роботи Возіанова О.С. включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та в навчальний процес кафедр загальної, дитячої та онкологічної урології Харківської медичної академії післядипломної освіти, кафедри урології Запорізького державного медичного університету та кафедри урології НУОЗ України ім. П.Л. Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Возіанова Олександра Сергійовича «Вибір методу малоінвазивного лікування хворих на уретеролітіаз із урахуванням комплексу факторів ризику його неефективності» відповідає паспорту галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 Медицина (спеціалізація 14.01.06 «Урологія»). Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертація Возіанова Олександра Сергійовича «Вибір методу малоінвазивного лікування хворих на уретеролітіаз із урахуванням комплексу факторів ризику його неефективності», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Урологія»), присвячена актуальній проблемі сучасної урології, є закінченим самостійним науковим дослідженням, яке містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливe науково-практичне завдання – підвищення ефективності високотехнологічної малоінвазивної допомоги хворим на УЛ шляхом визначення факторів, що мають безпосередній вплив на вибір методу та результат лікування.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Возіанова Олександра Сергійовича «Вибір методу малоінвазивного лікування хворих на уретеролітіаз із урахуванням комплексу факторів ризику його неефективності» повністю відповідає вимогам п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеню доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Урологія»), затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 №167 та вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12.01.2017 №40, та її автор Возіанов

Олександр Сергійович повністю заслуговує присвоєння наукового ступеню доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація 14.01.06 – «Урологія»).

Офіційний опонент:

заступник кафедри урології
Запорізького державного
 медичного університету, МОЗ України,
доктор медичних наук, доцент

Георгій БАЧУРІН

Самостійний підприємство
ПІДТВЕРДЖУЮ
Нач. відділу кадрів Запорізького
державного медичного університету

27. 01.2022. Підпис